

Espanya a l'ONU: el reconeixement del règim

El 14 de desembre del 1955, ara fa cinquanta anys, el Consell de Seguretat de les Nacions Unides aprovava, per deu vots a favor i una sola abstenció, l'ingrés d'Espanya a l'ONU. Era la culminació d'un reconeixement internacional progressiu que trencava, de manera definitiva, l'aïllament que havia viscut el règim franquista des de la fi de la Segona Guerra Mundial.

L'any 1955 quedava molt lluny l'eufòria antifeixista que va viure Europa a la fi de la Segona Guerra Mundial i que havia fet despertar nombroses expectatives d'una intervenció aliada contra el règim de Franco, l'aliat de Hitler i Mussolini. Ja a la conferència de Postdam, l'agost del 1945, Anglaterra, els EUA i l'URSS van declarar que no avalarien l'entrada d'Espanya a l'ONU, i el 9 de febrer del 1946 l'assemblea de l'ONU va decidir que no admetia el règim franquista com a membre de les Nacions Unides. L'1 de març del 1946, França, després de l'execució de Cristino García i nou militants antifranquistes més, va decidir tancar la frontera i es va dirigir als governs dels EUA i Anglaterra, per posar-los al corrent dels "perills que la situació actual representa per a la seguretat internacional". Finalment, el 12 de desembre del 1946, l'Assemblea General de l'ONU va aprovar, per 34 vots a favor, 6 en contra, 13 abstencions i 1 absència, una resolució en què es recomanava la retirada d'ambaixadors de Madrid. Era la culminació de les pressions aliades i en la pràctica de seguida es va demostrar que no estaven disposats a anar més enllà.

L'inici de la guerra Freda, poc temps després, va permetre que s'anés dissolent l'oposició aliada al règim franquista –l'octubre del 1947 els Estats Units es negaven a ratificar la resolució del

desembre anterior–, i el 4 de novembre del 1950 es derogava oficialment aquesta resolució. A partir d'aquest moment, el règim franquista va anar sent acceptat en les diverses institucions internacionals: l'abril del 1951 ingressava a la FAO, l'Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura i, poc temps després, el mes de maig, a l'OMS, l'Organització Mundial de la Salut.

La UNESCO i els Tractats del 1953. Però el suport més important que, internacionalment, va rebre Franco, es va produir a final del 1952 i durant l'any 1953. El novembre del 1952 tenia lloc l'ingrés d'Espanya a la màxima institució cultural internacional, la UNESCO, davant de la impotència de l'oposició espanyola i catalana i de nombrosos sectors antifranquistes que ho volien evitar. Certament, un grup de personalitats catalanes exiliades –Pau Casals, J. M. Batista i Roca, Josep Carner, Lluís Nicolau d'Olwer, Rafael Patxot, August Pi i Sunyer, i Manuel Serra i Moret– van presentar un extens memoràndum sota el títol "Catalunya es dirigeix a la UNESCO. Memorial dels catalans als delegats de les nacions representades a la setena sessió de la UNESCO", que pretenia evitar l'acceptació d'Espanya dins l'organisme internacional basant-se fonamentalment en "la persecució del règim franquista con-

Els primers representants espanyols a l'ONU, Juan Sebastián de Erice, cap de la delegació, i José María de Areilza, ambaixador d'Espanya als Estats Units.

tra la cultura, el dret i la llengua de Catalunya". Diaris com *Combat*, *Franc Tireur* i fins i tot *Le Monde* havien fet campanya perquè la UNESCO no admetés el règim espanyol. Però finalment el 19 de novembre, en el marc de l'assemblea de l'entitat, 44 països van votar a favor del règim espanyol, 4 en contra i 7 abstencions. Albert Camus, el futur premi Nobel de literatura, en una conferència que va pronunciar a la sala Wagram de París, uns dies més tard, afirmava amb pessimisme que si la UNESCO havia estat incapaç d'assegurar la seva independència era millor que desaparegués.

L'any 1953, tanmateix, el règim de Franco encara va rebre els reconeixements internacionals més importants. El 27 d'agost, catorze anys després que s'acabés la guerra, es va firmar a la Ciutat del Vaticà el nou Concordat entre la Santa Seu i el Govern espanyol, que posava fi a les especulacions –no del tot desencaminades– que insistien en les prevencions que fins aleshores havia mantingut el Vaticà d'aparèixer com l'únic avalador del règim franquista. L'endemà, Luis de Galinsoga, l'inefable director de *La Vanguardia Española*, firmava l'editorial del diari amb l'expressiu títol de "*La Cruzada y su Concordato*", en clara referència a la Guerra Civil.

El procés culminava el 26 de setembre del 1953, quan es firmava el Tractat

Marta Pessarrodona

La dreta civilitzada?

El partit Conservador britànic, el Tory, ha triat líder. Recentment, ara mateix, com aquell que diu. L'elecció ha recaigut en David Cameron, un jove (no ateny la quarantena) amb totes les credencials: des de bona *public school* (que, curiosament, és l'escola privada) fins a Oxbridge, en feliç encunyació de la meua mestra, Virginia Woolf. Oxbridge, com es pot suposar, vol dir haver estudiat o a la Universitat d'Oxford o bé a la de Cambridge, la de Cameron. Per cert, Tony Blair, de l'altre bàndol, del Laborista, va estudiar a la d'Oxford. Seguint amb Cameron, està emparentat remotament amb la reina Isabel II, a través d'un Ricard IV (relleu Shakespeare). De tota manera, com apuntava un comentarista del diari *The Times*, qui, d'alguna manera, a la gens pèrfida Albió, no està emparentat amb la casa de Windsor, si rasca una mica pel seu arbre genealògic? Per adobar-ho i frívolament, la seva muller, la de Cameron, vesteix bé, fa goig. Aquí, també ens podem preguntar: és que Sonsoles Espinosa, muller del *premier* espanyol, no vesteix bé, no fa goig? Per no parlar de la primera vicepresidenta, Fernández de la Vega, que té

milions d'espanyoles (habituals de les rebaixes) completament deprimides (m'hi compto) a cop de modelets. Certament, en el capteniment extern, la línia divisòria entre la dreta i l'esquerra cada vegada és més difuminada.

Segurament, però, el més definitiu és que David Cameron és un tècnic de la política. No prové ni d'una alcaldia ni d'un ministeri, per exemple. Fins ara, era dels joves lleons del Conservative Research Department, que és com dir de la FAES *pepera*, amb les distàncies que calguin. Tot plegat em fa sospirar: quan Espanya tindrà una dreta civilitzada, com sembla que volen que sigui la britànica? Quan, a Espanya, un canvi de color en un govern no comportarà canviar des d'un director de museu fins a un subaltern d'un ministeri? De moment, Cameron encara ho ha de demostrar tot. Per començar, guanyar les eleccions, i no ho té fàcil, amb un Tony tacat de guerra, que ja té casa a Mayfair, barri londinenc de milionaris, a qui probablement succeirà un Gordon Brown difícil per a l'oposició, per a Cameron. Per no parlar del llegat de corrupció i escàndol dels conservadors, des de la darrera vegada que van ser al govern. Al que no havia ficat la mà a la caixa, se li descobrien tòrrides passions, per més que semblés que anava cada dia a missa (John Major, el darrer *premier* conservador, fins ara).

Tot amb tot, m'alegro de les notícies del desig d'una dreta britànica civilitzada. Suposo que hi intervé una fantasia segons la qual em veig als anys trenta del segle passat, amb vint anys (no cal ni dir que jo, en aquells anys, no era ni un projecte). Em veig esgargamellant-me cridant "Visca Macià, mori Cambó!" Si em canvio d'edat, posem que me'n concedeixo quaranta, d'anys, ja no em quedo afònica. Segurament perquè penso que Catalunya, el meu país, va pagar massa cara aquella efervescència vocàlica. En definitiva, a Reus, a Vic i a Ctesifon, que diria Espriu, cal una dreta civilitzada per votar després a qui vulguem. La taca actual britànica, per favor, que prolifere per Europa. Segurament perquè és possible (encara que *hic et nunc* sembli inassolible) una dreta civilitzada.

David Cameron.

amb els Estats Units, que d'aquesta manera es convertia en el puntal més fervent del règim de Franco. El tractat preveia tres acords oficials –d'ajuda mútua, de defensa i un conveni defensiu que permetia instal·lar bases militars americanes– i un acord secret que establia que en cas d'un atac sorpresa de la Unió Soviètica a Europa els Estats Units podien utilitzar les bases espanyoles de manera immediata.

L'ingrés a l'ONU: la frustració definitiva. Amb aquests antecedents, l'ingrés d'Espanya al màxim organisme internacional semblava cosa de dies. I l'oportunitat va venir, el desembre del 1955, quan el Consell de Seguretat tenia sobre la taula la sol·licitud de disset països més. Finalment van ser setze els països admesos –van saltar Mongòlia i el Japó, i en el cas espanyol l'eufòria franquista va ser acompanyada per la frustració definitiva de molts sectors de l'oposició–. En una nota que va donar a conèixer Josep Tarradellas ja com a president de la Generalitat a l'exili –"Inútils indignacions"– ho expressava amb molta cruïda: "Només serem escoltats si l'entesa de tots nosaltres, i la violència, posen de nou davant el món el fet que els pobles d'Espanya no volen acceptar viure dins d'un règim polític i social incompatible amb la dignitat humana".

Pelai Pagès i Blanch